11 בינואר, 2025

מפקדים למען ביטחון ישראל (CIS) ממליצים: אסטרטגיית טראמפ למזרח התיכון

רקע כללי

מעל 550 חברי מפקדים למען ביטחון ישראל (CIS) - הארגון הגדול ביותר בישראל המורכב מבכירי עבר במערכות הביטחון, כולל צה"ל, המוסד, השב"כ, גופי ביטחון נוספים והמערכת הדיפלומטית - משוכנעים כי בקדנציה השנייה של הנשיא טראמפ ניתן לחולל שינוי דרמטי בנוף הביטחוני והמדיני של הסכסוך הישראלי-פלסטיני ושל האזור כולו.

מענה לסדר העדיפויות של טראמפ

במהלך זה יוכל הנשיא טראמפ לממש סדרת מטרות חסרות תקדים:

- שחרור החטופים, סיום הלחימה בעזה והרגעת מוקדי מתיחות נוספים.
- החייאה והרחבת הישגו ההיסטורי: הסכמי אברהם.
- נורמליזציה ביחסים בין ישראל לערב הסעודית.
- שילוב ישראל בקואליציה אזורית רבת עצמה מול איראן.
- קידום יוזמתו "שלום לשגשוג" כמרכיב בהליך להסכם שלום ישראלי-פלסטיני.

כל זאת תוך קיום הבטחת הבחירות של הנשיא לסיים מלחמות ולהביא שלום, ומימוש עדיפויותיו המדיניות בחיזוק ביטחון ישראל ובהעברת חלק נכבד מנטל הביטחון האזורי לבעלות הברית באזור.

הדחיפות

גלי האלימות הרב-זירתיים של השנה האחרונה מחזקים ארבע אמיתות הקשורות זו לזו:

- כאשר מתעלמים מהמזרח התיכון, האזור נוטה לכפות את עצמו באלימות על סדר היום של הנשיא.
- התעלמות מסתיימת בנזק לאינטרסים של ארה"ב ושל בעלות בריתה.

- הפעלת חיסון דיפלומטי מבעוד מועד יכולה למנוע התמודדות עם מגפות ביטחוניות.
- בלימת ניסיונות של מיעוט ישראלי קיצוני אך בעל כוח פוליטי לספח שטחים ביו״ש חיונית למניעת התלקחות נוספת ולקידום מימוש עדיפויות הנשיא.

ההזדמנות

בניגוד לקודמיו, לרשות הנשיא טראמפ עומד אמצעי שהוא בחזקת 'משנה כללים' (גיים-צ'יינג'ר): בעלות ברית אזוריות חזקות מוכנות לשאת בחלק ניכר מהנטל בתמורה למעורבות אמריקאית, בכלל זה:

- להקים מבנה שלטוני חלופי בעזה – אזרחי, משטרתי וביטחוני – בניהול מדינות ערביות העוינות לחמאס, אשר יפעלו בהזמנת ובשיתוף הרשות הפלסטינית [רש״פ] ובתיאום מלא עם ישראל, ובכך לאפשר את סיום המלחמה, שחרור בני הערובה ונסיגה הדרגתית של צה״ל.
- להוות שושבינים לתהליך הרפורמות ברש״פ.
- להציע נורמליזציה מלאה והשתלבות בקואליציה אזורית, בתנאי שישראל תתחייב לנתיב שיוביל לפתרון שתי המדינות בתנאים העונים לצרכי ביטחונה, ותנקוט בצעדים המעידים על אמינות מחויבותה זאת.

תמונת מצב אזורית

- קבוצה ערבית חזקה זו, הכוללת את ערב הסעודית, איחוד האמירויות, מצרים, ירדן, מרוקו ואחרות, מעוניינת לשלב את ישראל בקואליציה אזורית שתתרום לרווחת כל חבריה ותבלום את ההתערבות האלימה של איראן (שקרבתה לסף גרעיני מחמירה את האיום).
- אותן מדינות מוכנות גם לייצב ולשקם את רצועת עזה, ולמנוע את שיקומו הצבאי והשילטוני של חמאס, תוך תיאום הדוק עם ישראל.
- שילוב ישראל בקואליציה אזורית זו עשוי לשפר את הסיכוי לנצל הזדמנויות ולצמצם סיכונים הנובעים מיכולות שיוריות של חיזבאללה בלבנון ואי היציבות בעקבות התמוטטות משטר אסד בסוריה.
- מדיניותה הנוכחית של ממשלת ישראל אינה מאפשרת מימוש ההזדמנות, אך רוב ברור בקרב הציבור הישראלי כמו גם מנהיגים בולטים תומכים בפתרון מדיני בהקשר אזורי העונה לצרכי ביטחון ישראל [ר' "שינוי בירושלים" להלן].

תנאים מוקדמים

- כדי להתקדם, חברות הקואליציה הערבית דורשות את סיום הלחימה בעזה, מעורבות הרשות הפלסטינית במבנה שלטוני חלופי ברצועה, ומחויבות ישראלית אמינה לנתיב שיוביל לפתרון שתי המדינות.

- כדי להוות שותף ראוי ולממש הרחבת סמכויותיה, הרשות הפלסטינית צריכה לעבור רפורמות.
- רק לארצות הברית יש את היכולת להוביל את השינויים הנדרשים.

האתגר

על ארה"ב ובעלות בריתה האזוריות להציג לישראלים ולפלסטינים הצעה משותפת שיהיה קשה לסרב לה ותתניע תהליכים פנימיים שיובילו לשינוי מדיניות בישראל ולפתיחות לרפורמות בצד הפלסטיני.
לאור סדרי העדיפות של ארה"ב, האינטרסים של השחקנים האזוריים, והנטייה של מרבית הציבור הישראלי, הצעה זאת צריכה לשקף את מחויבות הצד הערבי להיכנס מתחת לאלונקת היישום ומחויבות אמריקאית למעורבות פעילה לאורך התהליך כולו.

דיפלומטיה ציבורית

אף אחד לא יכול לשכנע את הציבור הישראלי בכנות ההצעות הערביות לשלום וביטחון יותר מהמנהיגים הערבים עצמם. לכן יש לעודד את השותפים הערבים לפנות לציבור הישראלי ישירות, תוך הכרה בלגיטימיות צרכי הביטחון של ישראל, הצגת ההזמנה לנורמליזציה ולאינטגרציה אזורית, הבהרת התנאים לכך כמו גם המשמעויות ההרסניות של החלופה.

אסטרטגיה מוצעת

לקידום מטרות הנשיא במהלך כהונתו השנייה, האסטרטגיה המוצעת כוללת גישה דו-מסלולית ושלושה שלבית:

שני מסלולים:
כדי לאפשר למדינות ערב להתקדם בהליכי הנורמליזציה והאינטגרציה האזורית, נדרשת מחויבות ישראלית לפתרון שתי המדינות ולצעדים בשטח המעידים על אמינות מחויבות זאת. במקביל, הצעה ברורה של מדינות ערב לנורמליזציה ואינטגרציה אזורית יכולה לתרום משמעותית לתמיכת הציבור הישראלי בהתקדמות בנושא הפלסטיני באופן העונה לצרכי ביטחון ישראל.

לפיכך, התהליך אמור להתקדם במקביל בשני המסלולים: האזורי והישראלי-פלסטיני.

שלושה שלבים:
התהליך, האמור להתבצע בארבע השנים הקרובות, אמור לכלול את השלבים כלהלן:

- <u>שלב ראשון</u>:
סיום המלחמה בעזה, החזרת החטופים, והכנסת צד שלישי (קואליציה ערבית המקבלת לגיטימיות כתוצאה לשילוב הרש"פ) לניהול ביטחוני ואזרחי של הרצועה.
במקביל, סיוע לרש"פ ולחברה האזרחית הפלסטינית בגיבוש רפורמות.
הכל במהלך חודשי הכהונה הראשונים.
- <u>שלב שני</u>:
יכלול התקדמות מקבילה בשני המסלולים, כך ששלב זה יסתיים לקראת תום 2026 בכנס אזורי שיאשר שני הישגים:
  - הסדרי ביניים ישראלים-פלסטיניים המתבססים על תכנית טראמפ "משלום לשיגשוג".
  - מפת דרכים לנורמליזציה בין ישראל לערב הסעודית (ולמדינות נוספות).
- <u>שלב שלישי</u>:
יתרת הכהונה תוקדש למשא ומתן פורמלי בשני המסלולים ושיאה ב'ועידת טראמפ לשלום' בה ייחתמו שלושה הסכמים:
  - הסכם שלום ישראלי-פלסטיני.
  - הסכם נורמליזציה עם ערב הסעודית (ומדינות נוספות).
  - הסכם על המנדט, המבנה והנהלים של מערך ביטחון אזורי בהובלת ארה"ב.

צעד ראשון
לשם התחלת התהליך, הממשל יכנס *פורום התייעצות אזורי* עם השותפים הערבים אשר יתגבשו לכלל *קבוצת קשר* שתמסד את ההתחייבויות שפורטו לעיל ותקבל ערבויות למעורבות אמריקאית מתמשכת.

הערה: שינוי בירושלים

מיעוט קיצוני עם וטו
הממשלה הנוכחית בישראל נשענת על מיעוט לאומני קיצוני בעל יכולת להפילה. מיעוט זה שואף לקדם סיפוח שטחים ביו"ש, להנציח כיבוש מתמשך בעזה, ולמנוע כל התקדמות לפתרון שתי המדינות.
חזונו מוביל את ישראל במסלול של כיבוש מדמם ברצועה, חלום בלהות ביטחוני בגדה, בידוד אזורי – כולל מדינות השלום – ובינלאומי, ומשגר לבית הקברות של הזדמנויות שהוחמצו, את הסיכוי לנירמול יחסים עם סעודיה ולהשתלבות בקואליציה אזורית.

תמיכה רחבה באסטרטגיה המוצעת

רוב ברור בישראל מתנגד לסיפוח ורואה בנורמליזציה עם ערב הסעודית והשתלבות בקואליציה אזורית יעדים בעלי חשיבות אסטרטגית לביטחון ישראל. כך היה ערב הסכמי אברהם, כאשר סיפוח ונירמול עמדו בסתירה זה לזה, רוב מוחץ תמך בנירמול. כיום, ההזדמנות לנורמליזציה, להשתלבות אזורית, וזאת על רקע החזרת החטופים וסיום המלחמה, הכל בהובלת ארה״ב, תוכל לשנות את הדינמיקה הפוליטית בישראל, לייצר שינויים במדיניות ולאפשר החלטות לקידום סדר היום המוצע כאן.

אפקט טראמפ

הפופולריות יוצאת הדופן של טראמפ בישראל ואמון הציבור במחויבותו לביטחון ישראל, יחד עם המחשת הנכונות האזורית לנרמל יחסים ולשלב את ישראל בקואליציה האזורית, בכל אלה גלום סיכוי לשינוי מדיניות (בין אם ראה״מ נתניהו יחליף את הקיצונים בקואליציה ויגבש ממשלה מתונה יותר ובין אם בדרך אחרת). כאשר טראמפ ידרוש זאת והמנהיגים הערבים יציעו הצעה ברורה ומשכנעת, ניתן לצפות שהישראלים יגיבו בחיוב.

הערת סיום

חברי תנועת ״מפקדים למען ביטחון ישראל״ משוכנעים כי הישגיה הצבאיים של ישראל במגוון חזיתות הכשירו את הקרקע לשינוי אסטרטגי. אנו בטוחים כי תחת הנהגתו של הנשיא טראמפ ניתן לקדם את הצעדים שהצענו וכך לתרום לביטחון ישראל וליציבות אזורית. אנו מתחייבים לתמוך במאמצים אלה ונכונים להציע הצעות מפורטות להמשך הדרך.